

Vznik římských číslic je datován přibližně kolem roku 500 před Kristem. Představují způsob zápisu čísel pomocí písmen latinské abecedy. Římské číslice vznikly přirozenou cestou. Římané počítali na prstech. Znaký číslic I, II, III graficky vyjadřují jednotlivé prsty. Římská číslice V je vyjádřením dlaně a číslice X jsou dvě dlaně při sobě.

V současnosti jsou používány už jen zřídka, ale můžeme je spatřit na historických budovách, na hodinových cifernících, označují se jimi kapitoly v knihách, pořadí panovníků, filmových děl. Použití římských číslic obecně znamená pokračování anebo historii „něčeho“.

ZÁKLADNÍ ŘÍMSKÉ ČÍSLICE:

$$I = 1$$

$$V = 5$$

$$X = 10$$

$$L = 50$$

$$C = 100$$

$$D = 500$$

$$M = 1000$$

Pravidla: Číslo zapsané římskými číslicemi je třeba číst tak, že se sečtou čísla zapsaná jednotlivými číslicemi: VI = 5 + 1
Pokud je v zápise před vyšší číslicí nižší, nižší číslice se od vyšší odčítá: IX = 10 - 1

Pomůcka: **I**van **V**edl **X**avera **L**esní **C**estou **D**o **M**ěsta

MCDXLIV (1444) nejnižší číslo, v němž jsou použity všechny znaky **M** - tisíc, **CD** - čtyři sta, **XL** - čtyřicet, **IV** - čtyři
Z latiny: **C** centum (sto) **M** mille (tisíc)

I = 1	VIII = 8	XV = 15	XC = 90
II = 2	IX = 9	XVI = 16	C = 100
III = 3	X = 10	XX = 20	CC = 200
IV = 4	XI = 11	XXX = 30	CD = 400
V = 5	XII = 12	XL = 40	D = 500
VI = 6	XIII = 13	L = 50	CM = 900
VII = 7	XIV = 14	LX = 60	M = 1000

01. Zapište pomocí římských číslic.

$44 = XLIV$

$82 =$

$71 =$

$27 =$

$19 =$

$29 =$

$35 =$

$53 =$

$64 =$

$57 =$

$96 =$

$86 =$

$45 =$

$78 =$

$36 =$

Vypočítejte a zapište římskými číslicemi.

$XIV - II = XII$

$14 - 2 = 12$

$XXVI - XIII =$

$XXXI + VI =$

$XIX - VI =$

$XVII - XIV =$

$II + XXXVI =$

$VIII + XXII =$

$XII + XII =$

$XVI - IX =$

$XXXV - IV =$

$XXXIX - XX =$

$VI + XXII =$

$XVIII + X =$

$XXVII - VII =$

$XVII + VIII =$

Vypočítejte.

$5 \cdot 90 =$

--	--

$30 \cdot 9 =$

--

$300 \cdot 4 =$

--

$4 \cdot 90 =$

--

$500 \cdot 6 =$

--

$8 \cdot 300 =$

--

$900 \cdot 2 =$

--

$7 \cdot 300 =$

--

$600 \cdot 7 =$

--

$6 \cdot 80 =$

--

$2 \cdot 700 =$

--

$400 \cdot 5 =$

--

$70 \cdot 8 =$

--

$8 \cdot 50 =$

--

$90 \cdot 2 =$

--

$200 : 5 =$

--

$540 : 9 =$

--

$120 : 3 =$

--

$450 : 9 =$

--

$420 : 7 =$

--

$900 : 3 =$

--

$400 : 2 =$

--

$4\ 800 : 8 =$

$3\ 600 : 6 =$

$2\ 800 : 4 =$

$1\ 600 : 4 =$

Vypočítejte.

$5\ 600 : 100 = 56$

--	--

$3\ 600 : 100 =$

--

$850 : 10 =$

--

$480 : 10 =$

--

$3\ 600 : 10 =$

--

$280 : 10 =$

--

$5\ 600 : 10 =$

--

$600 : 10 =$

--

$3\ 400 : 100 =$